

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота з корейської філології на тему:

***КЛАСИФІКАЦІЯ КОЛЬОРІВ І ВІДТІНКІВ ТА ЇХ СЛОВОФОРМ У
КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ СУЧАСНИХ МУЗИЧНИХ
ВИКОНАВЦІВ***

Студентки групи кор24-21

факультету східної і слов'янської філології

Денної форми навчання

Освітньої програми:

Корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066

Східні мови та літератури (переклад
включно),

перша – корейська

Нестеренко Дарини Сергіївни

Науковий керівник:

Євенко Дар'я Сергіївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	6
1.1. Кольорознавство у корейській лінгвістичній традиції.....	6
1.2. Корейська колірна система	9
1.3. Джерела походження назв кольорів у корейській мові	12
1.4. Висновок до розділу 1.....	17
РОЗДІЛ 2	20
2.1. Класифікація кольорів та відтінків у корейській мові на основі походження та колірної схеми	20
2.2. Частотність вживання назв кольорів за особливостями їх походження	21
2.3. Частотність вживання словоформ на позначення кольорів	30
2.4. Висновок до розділу 2.....	32
ВИСНОВКИ	34
АНОТАЦІЯ	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	40
ДОДАТКИ	41

ВСТУП

Кольори та їх сприйняття є невід'ємною частиною повсякденного життя людей, адже майже все, що нас оточує відбиває світло і тим самим забарвлюється. Споконвіків різні народи надають багато значень кожному відтінку, вважаючи їх унікальним явищем, яке впливає на зовнішній світ та внутрішнє почуття живих осіб. Втім, ми точно можемо помітити, наскільки, залежно від народів та культурних осередків, відрізняється не лише ставлення до певних кольорів, а й їхня наявність в принципі. Звісно, це ускладнює комунікацію між людьми, а також переклад, особливо у професійних сферах, таких як мода чи дизайн.

Актуальністю цієї роботи виступає те, що в україномовному просторі досі не існує повного загального розбору кольорів, наявних у корейській мові, що спричиняє неточне розуміння серед тих, хто вивчає та застосовує корейську у своєму житті. Наявність значно більшої кількості назв кольорів, ніж в українській, а також їх ширина використання у різних морфологічних формах дозволяє нам виділити цю тему як окремий пункт для дослідження. Також, прочитавши та проаналізувавши цю роботу, зацікавлені особи зможуть не лише заповнити пробіли неясності, а й дізнатися більше про культурні та історичні моменти походження та формування деяких лексем на позначення назв кольорів.

У роботі беруться до уваги дослідження таких лінгвістів, як Ко Кьон Ам, Квон Йон Гьоль, Ю Чжі А, Кочерган М.П., Голубовська І.О., Критенко А.П. та інших.

Мета — класифікувати кольороназви відповідно до їхніх словоформ та походження та визначити частотність вживання на прикладі сучасної музичної творчості, що дозволить побачити практичне застосування наявних варіантів.

Завданням наукової роботи виступає:

1. Визначити поняття кольорознавства у світі та на території Корейського півострову; проаналізувати дію колірною спектру.

2. Дослідити та описати корейську колірну схему “обансек”, розширюючи її з соціокультурної та лінгвістичної точок зору.

3. Знайти джерела походження кольороназв сучасної корейської мови, а також варіанти морфологічних форм.

4. Класифікувати отриману інформацію та проаналізувати частотність застосування тих чи інших словоформ на позначення назв кольорів.

Об'єктом виступають назви кольорів корейської мови.

Предмет дослідження — кольористика та колірні схеми у світовій та корейській мовній традиції.

Матеріалами слугують прикметники та іменники на позначення кольорів. До того ж, для більш детального аналізу беруться усі морфологічні форми назв кольорів, що утворюються суфіксальним, префіксальним, суфіксально-префіксальним способами, а також за допомогою додавання афіксів або поєднання основ.

Методи, що були застосовані у ході дослідження:

1. Абстрагування. Було досліджено колір як фізичну характеристику, а також сприйняття кольору не лише в лінгвістичній традиції, а й з точки зору кольорознавства як основної науки, що займається вивченням кольорів.
2. Методами аналізу та порівняння було визначено наявність назв кольорів, що пішли з власне корейської, китайської та англійської мови та опрацьовано доцільність їх використання. Також, ми більш детально розглянули традиційну колірну схему “обансек” та зрозуміли її роль в культурно-історичному розвитку Корейського півострову у зрівнянні з іншими азійськими країнами.
3. Класифікація — основний метод цього дослідження. У другому розділі ми розбивали отримані дані по групам, а також класифікували їх за спільними характеристиками та виводили у таблиці для полегшення орієнтування у надто великій кількості інформації.

Науковою новизною можна зазначити те, що ми вперше отримали роботу, сповнену усіма варіантами назв кольорів, з детальним описом їх походження, варіантів перекладу, різниці відтінків за насиченістю, прозорістю, рівномірністю забарвлення тощо. Тобто, у даному матеріалі подано найбільш обширне дослідження щодо не лише одного феномену кольористики у корейській мові, як-от, наприклад, лише аналіз “обансек”, а досліджено усі відділи, які зачіпляє корейське

сприйняття кольору не лише на культурному, але і на лінгвістичному та психологічному рівнях також.

За **практичне значення** даної наукової роботи виступає простота поданої інформації для подальшого використання тими, хто прагне вдосконалити свої знання корейської мови та більш вміло описувати забарвленість оточуючих предметів чи навколишнього середовища.

Отже, дана наукова робота зможе показати не лише важливість правильного перекладу назв кольорів з української на корейську та навпаки, а також розкриє детальне пояснення у різниці відтінків між собою та наявних способів, якими ми зможемо їх описати.

РОЗДІЛ 1

КОЛЬОРОЗНАВСТВО У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

У цьому розділі ми опишемо основні засади кольорознавства у мовознавчій традиції, а також основне поняття кольору та його значення у людській психокогнітивній діяльності.

1.1. Кольорознавство у корейській лінгвістичній традиції

Безумовно, наявність кольору значно урізноманітнює людську буденність. Саме тому кольори впродовж довгого часу (а точніше, і на сьогоднішній день) цікавлять не тільки людей, чії професії пов'язані з цим явищем, а й науковців, у тому ж числі й лінгвістів. Дослідженням цього явища займаються спеціальні організації, а саме об'єднання, інститути, комітети. Втім, найбільш відомою є Міжнародна Організація Кольорів (International Colour Association), яка займається підтримкою та спонсуванням проектів у цьому напрямку.

Професіонали розглядають кольори з різних сторін. Представники творчих професій (дизайнери, архітектори, стилісти, художники тощо) орієнтуються на поєднанні відтінків та колориметрії (адиктивний спосіб утворення кольорів на основі принципів, створених німецьким математиком Германом Грассманом), психологи — на впливі кольорів на психіку людини, фізики — на природу походження, математики — на вимірювання і так далі (Прищенко, 2009, с.8).

Найбільш часто колір подають близько до визначення І. Ньютона, тобто "відчуття людини на основі відповіді на світло, що було відбите на сітківку ока від поверхні об'єкту" (Прокопович, 2022). З цього виходить, що людина може бачити лише ті предмети, які відбивають світло і в результаті забарвлені якимось чином, усе ж інше є для неї невидимим (Кулешова, 2015, с.4).

Також існує гіпотеза Сапіра-Уорфа (Sapir-Whorf hypothesis), що була створена, відповідно назві, Едвардом Сапіром і Бенджаміном Лі Уорфом у 1956 році, за якою мовлення та культурні традиції настільки впливають на народи, що не завжди ми можемо передати слова, вирази та поняття іншими мовами. До того ж, не все людина здібна описати, тому багато з почуттів та відчуттів залишаються

невизначеними. В цьому і є складність опису кольорів. Їх символіка та позначення іноді дуже сильно різняться, а деякі відтінки взагалі можуть бути відсутні в мові перекладу. Також, відрізняється і сприйняття народностями кольористики, їхнє ставлення до певних конкретних кольорів. Єдине, що спільне для більшості етнічних культур світу — бачення білого та чорного (Голубовська, 2004, с.11).

Людське око здібне бачити безліч відтінків, але ми схильні комбінувати “подібне до подібного”, розділяючи все на певні категорії кольорів. І ці категорії дуже залежать від мови, якою ми володіємо. В одних культурах наявні всього декілька основних кольорів, в інших же їх число може досягати 11-и чи 12-и. Наш мозок більш чутливо сприймає різницю відтінків, якщо їх назва наявна в словниковому запасі. Наприклад, українці чітко бачать різницю між “синім” та “блакитним”, адже ми маємо два слова, які активно використовуємо в повсякденному житті. Англомовне населення світу візуально сприймає різницю між ними, але лексично використовує одне й те ж визначення — blue. При цьому активність електричних імпульсів мозку знижена, тобто різниця не відчувається на нейронному рівні.

Таким чином, ми можемо побачити, що мовлення не впливає на зорове сприйняття кольору людиною, реакція скоріше різниться когнітивно (Франклін, 2016). А отже, ми зможемо більш детально дослідити розмежування україномовних та корейськомовних назв, даних кольорам та відтінкам, у практичній частині, взявши за основу наведені вище теорії.

Останнім часом інтерес лінгвістів до слів на позначення кольору зростає. Дослідженнями займалися багато науковців, таких як О. Дзівак, І. Кобозева, К. Рахиліна, Р. Фрумкіна, В. Москович, Н. Пелевіна, В. Юрик, П. Хілл. В той же час, виводяться і нові теорії на основі попередніх. Наприклад, англійські вчені Б. Берлін і П. Кей у 1925 році на основі гіпотези Сапіра-Уорфа, яку ми вже описували раніше, вивели поняття “Основних колірних термінів”, за яким 95% кольорів отримують назви від предметів, які існують в дійсності, а всі інші — від інших факторів (Ішаков, 2013).

Відповідно до теорії Б. Берліна та П. Кея (1925), існує так званий *basic color term* (основний колірний термін, далі — ОКТ), який є одиницею для позначення кольору, як семантичної універсалиї. Тим не менш, кількість таких ОКТ є обмеженою, хоч і не чітко визначеною через різницю сприйняття відтінків у різних країнах та народностях.

Таким чином, ми можемо виводити варіації слів на основі кольорів, притримуючись при цьому ОКТ. Наприклад, з англійського *red* ми можемо утворити такі форми: *red, reddish, redden, reddening, dark red, light red*. Додаючи суфікси або описові слова, ми змінюємо лінгвістичну структуру, до того ж, можливість таких видозмін існує в більшості мов (Джон, 1997).

Наступним моментом щодо кольористики в лінгвістиці є відсутність єдиного уніфікованого мовознавчого терміну на позначення відтінків. Втім, різні лінгвісти видвигали свої дефініції. Наприклад, Н. Науменко, А. Критенко, І. Бабій запропонували “ім’я кольору”, “назва кольору” та “кольороназва”; Б. Берлін, П. Кей, С. Кантемір — “колірний термін” або ж “термін кольору”; за А. Уляничем та І. Ковальською — “кольоропозначення”; О. Кучерук, Т. Пастушенко, Л. Піскозуб та М. Чікало обрали варіанти “найменування з колірним компонентом”, “кольоронайменування”, “назва кольору”, “прикметник зі значенням кольору”, “колірний прикметник”; С. Циганова — “окказіоналізм-хроматонім” і так далі (Критенко, 1967).

Також важливим є розуміння, що вживання назв кольорів оснований ще й на прагматичних та комунікативних чинниках. Не завжди мовцю необхідно уточнювати відтінок певного предмету, така потреба виникає лише в окремих ситуаціях. Частіше ми просто називаємо категорію, або ж так званий “основний колір спектру”. Адже вибір слова, яким описати явище береться не лише з культурних та мовленнєвих факторів, які ми вже обговорювали раніше, а й з генетики, нейрофізіології, перцепції та когнітивістики.

Як підсумок, сприйняття людиною відтінків є сумішшю її біологічної та мовленнєвої активності. Особа спочатку аналізує наявність кольору сітківкою ока,

потім усвідомлює на рівні психології та мозкової активності і лише потім обирає слово, яким описати кольороформу з тих, які наявні у її лексичному запасі відповідно до мови та культурного середовища (Старко, 2013).

Отже, ми змогли зрозуміти та довести, що людське мовлення та сприйняття кольору тісно пов'язані між собою.

1.2. Корейська колірна система

Як ми могли зрозуміти з пункту 1, сприйняття кольору — річ доволі суб'єктивна. Такою її вважають і науковці, даючи йому визначення “характеристики електромагнітного випромінювання оптичного діапазону на основі фізіології людини, що залежить від біологічної та психологічної реакції організму на подразник”. Тобто, не завжди людина бачить кольори такими, якими вони є насправді.

Для уникнення непорозумінь було створено колірний спектр, який визначається з довжини хвилі та частоти коливань, які сприймаються сітківкою людського ока. Тобто, результат не залежить від кожної особи конкретно, та є об'єктивним та однаковим для всіх. Колірний спектр поділяється на червоний, помаранчевий, жовтий, зелений, блакитний, синій та фіолетовий. Всі вони вважаються хроматичними, або ж, якщо виразитися іншими словами, спектральними (Прокопович, 2022, с.10).

Окрім “забарвлених кольорів” є ще й ахроматичні. Вони відрізняються тим, що мають лише одну характеристику — світлість променів, які відображаються поверхнею. Тобто око людини сприймає їх однаково, незалежно від того, наскільки освітлена кімната чи оточення об'єкта. Також, ахромати неможливо віднести до декількох категорій кольору, що робить їх однаковими для людей усіх мов та культурних осередків. Основними ахроматичними кольорами є два протилежні — білий, тобто найсвітліший, та чорний, найтемніший (Прищенко, 2009, с. 56).

Тобто надалі, під час класифікації кольорів у практичній частині роботи, ми будемо вважати за основні сім хроматичних (червоний, помаранчевий, жовтий, зелений, блакитний, синій, фіолетовий) та два ахроматичні (чорний, білий).

Тим часом, якщо відійти від наукової точки зору кольорознавства, у корейській культурі існує власна схема колірної сприйняття. Вона пішла з китайської традиції та отримала назву обансек (오방색, 五方色). До неї входять п'ять кольорів — білий, червоний, жовтий, синій та чорний. Саме вони використовуються в корейських традиційних орнаментах.

Обансек носить різні значення, які сходяться з уявленнями корейців щодо будови світу та поняття гармонії. Позначаються вони відповідно до ханчжа — китайських ієрогліфів, запозичених до корейської мови. По-перше, кольори характеризують елементи інь-ян, тобто космогенезу китайської філософії, де світ уявляється як органічна цілісність: чорний — вода (수, 水), синій — дерево (목, 木), жовтий — земля (토, 土), червоний — вогонь (화, 火), білий — метал (금, 金) (Ин Соль Ко, 2018).

Також, кольори обансек позначають чотири сторони. Таким чином ми маємо синій як схід (동쪽), білий як захід (서쪽), червоний як південь (남쪽) та чорний як північ (북쪽). Жовтий же символізує центр (중앙). Чотири кольори, що стоять з різних сторін навколо центрального також можуть описувати пори року, а саме: синій — весна, білий — осінь, червоний — літо, чорний — зима.

Відповідно ми можемо організувати всі дані в одну групу побачити культурне сприйняття корейцями своєї колірної схеми та відповідно знайти причину тому, чому предмети, одяг та прикраси тих чи інших відтінків використовувалися для різних подій.

Отже, характеристика 오방정색:

- 1) синій (청[cheong], 靑) — весняний, східний колір, елемент дерево; позначає висхідну енергію; зароджує життя, приносить фізичну та моральну силу;
- 2) червоний (적 [jeog], 赤) — літній, південний, елемент вогонь; має енергію, що випромінюється; символізує сонце, родючість, довге життя та процвітання;

- 3) жовтий (황 [hwang], 黃) — центральний, елемент земля; енергія гармонії; традиційно символізує світло; є джерелом сили та благодаті; споконвіків вважався найголовнішим кольором, який знаходиться в центрі Всесвіту, тож до династії Корьо королі завжди носили жовте вбрання;
- 4) білий (백 [baeg], 白) — колір осені, західний, елемент метал; енергія низхідна; означає чистоту душі та моральних помислів; раніше саме білий асоціювався з корейцями, адже такий одяг вони носили у повсякденному житті, проте за правління вана Течжо (династія Чосон) через ідеологію інь-ян вбрання цього кольору було забороненим;
- 5) чорний (흑 [heug], 黑) — зима, північний напрямок, елемент вода; конденсована енергія; означав мудрість та вміння управляти власним життям (Ю Джі А, 2018).

Окрім 오방정색 [obangjeongsaeg] у корейській культурі існували ще й 오방간색 [obang-gansaeg], так звані “проміжні кольори”, які виступали поєднаннями двох із тих, що були зазначені раніше. В той же момент, 오방간색, на принципах гармонії інь-ян, поділялися на два види: 상생간색 [sangsaeng-gansaeg] (相生間色) (“середні кольори, що взаємно притягуються”, далі ми їх позначатимемо як “гармонійні”) та 상극간색 [sang-geuggansaeg] (相克間色) (“середні кольори, що взаємно відштовхуються”, далі — “дисгармонійні”).

Розпочнемо розглядати змішані кольори, тобто відтінкові, з гармонійних. Їх усього п’ять: 정, 훈, 규, 불 та 암.

1. 정 [jeong] (靑) — темно-фіолетовий колір, повна назва — 청적간색; є поєднанням синього (청, 靑) та червоного (적, 赤).
2. 훈 [hun] (熏) — помаранчевий колір, повна назва — 적황간색; є поєднанням червоного (적, 赤) та жовтого (황, 黃).
3. 규 [gyu] (硯) — молочний колір (в деяких джерелах салативий), повна назва — 황백간색; є поєднанням жовтого (황, 黃) та білого (백, 白).

4. 불 [bul] (黖) — попелястий колір, повна назва — 백흑간색; є поєднанням білого (백, 白) та чорного (흑, 黑).
5. 암 [am] (黯) — колір індиго, повна назва — 흑청간색; є поєднанням чорного (흑, 黑) та синього (청, 靑).

Тепер перейдемо до дисгармонійних відтінків. Їх також налічується п'ять: 녹, 유, 자, 홍, 벽.

1. 녹 [nog] (綠) — зелений колір, повна назва — 청황간색; є поєднанням синього (청, 靑) та жовтого (황, 黃).
2. 유 [yu] (騷) — мідно-коричневий колір, повна назва — 황흑간색; є поєднанням жовтого (황, 黃) та чорного (흑, 黑).
3. 자 [ja] (紫) — фіолетовий колір, повна назва — 흑적간색; є поєднанням чорного (흑, 黑) та червоного (적, 赤).
4. 홍 [hong] (紅) — рожевий колір, повна назва — 적백간색; є поєднанням червоного (적, 赤) та білого (백, 白).
5. 벽 [byeog] (碧) — блакитний колір, повна назва — 백청간색; є поєднанням білого (백, 白) та синього (청, 靑).

Таким чином ми можемо побачити, як кольори взаємодіють між собою та зіставляються або протиставляються, в залежності від елементів та енергій, що закріплені за ними (Квон Йон Коль, 2003). Корейська традиційна колірна схема 오방색 є набагато ширшою, ніж може здатися на перший погляд, і тим самим демонструє нам розлогість та багатогранність сприйняття колірних форм та відтінків у корейському мовленні та культурно-історичному середовищі.

1.3. Джерела походження назв кольорів у корейській мові

Запозичення, які утворилися на основі соціолінгвістики, відіграють дуже важливу роль у сучасному мовознавстві, адже напряду вказують на те, як історично розвивалася мова, а також як різні культурні та мовні групи взаємодіяли та

продовжують взаємодіяти між собою. Різні науковці у ході своїх досліджень надають різні визначення цьому терміну, але ми скористаємось тим, що запропонували Д.І. Ганич та І.С. Олійник: “Запозичення — звернення до лексичного фонду інших мов для визначення нових понять і предметів, при чому часто самі ці поняття і предмети разом з їх назвами засвоюються від інших народів” (1985, с.82).

У словниковому складі корейської мови 65% слів становлять запозичення з китайської мови, а лексеми іншого походження — близько 5%. Зі слів, що мають неазійське походження (їх приблизно 20 тисяч), 90% складають англо-американізми, які міцно закріпилися з розвитком сучасного світу та популяризації американського стилю життя серед корейської молоді (Сон Хо Мін, 2001).

Багато корейців, в основному старші та старі люди, через бажання зберегти національний дух та рідну мову відмовляються від вживання запозичених слів та послуговуються виключно корейськими словами або ж словами корейського походження (Лі Кі Мун, 1999).

Тим не менш, молодь все частіше використовує кальки з англійської. Відбувається це з розвитком наслідування американської культури в Кореї, а також через збільшення кількості людей, що вивчають іноземні мови. Тому, все частіше ми бачимо як вживання англійських назв кольорів, прописаних хангилом або вимовлених на корейський манер, поступово захоплює не лише сферу розваг чи моделінг, а й побутове життя (Ко Гьон Ам, 2016).

Основні п'ять кольорів, які мають корейське походження:

1. Чорний — 검정 [geomjeong] або 까맣 [kkamang]. Точно не доведено, але скоріше за все назва цього кольору пішла від слова 견 [geod], що означає “дим”. За деякими іншими теоріями похідним словом є 곰 [gom] (“ведмідь”), яке утворилося у 15 столітті від давнього варіанту слова “печера” — 검 [geom].
2. Білий — 하얗 [hayang]. Утворилося у 15 столітті від лексеми 해 [hae], що перекладається як “сонце”.

3. Червоний — 빨강 [ppalgang]. Оригінальним словом є “вогонь”, що у 15 столітті звучало як 불 [beul], а у 17 столітті перетворилося на 불 [bul].
4. Жовтий — 노랑 [nolang]. Пішло від слова 누리 [nuli] (“земля”) приблизно з 16 століття.
5. Синій — 파랑 [palang] (хоча насправді є поєднанням зеленого та блакитного). Утворилося у 15 столітті від лексеми 바다 [bada], що має значення “море”.

З китайської мови наявно найбільше запозичень серед кольороформ, які вживаються корейцями у повсякденному мовленні. Це стосується не лише тих п’яти кольорів та десяти відтінків, які ми розглядали вище у межах колірної схеми 오방색. Таким чином ми маємо індиго — 남 [nam] (藍); електрик — 강청 [gangcheong] (鋼靑); коричневий — 갈 [gal] (褐); рожевий — 분홍 [bunhong] (粉紅); оранжевий — 주황 [juhwang] ([朱黃) та сірий 회 [hoe] (灰). “Істинного” зеленого у корейській мові також немає, зато є два варіанти запозичених лексем — 초록 [cholog] (草綠) та 녹 [nog] (綠).

З англійської мови можуть вживатися всі варіанти кольорів, в залежності від особистого вибору людини або її сфери діяльності. Такі лексеми починають писатися та вимовлятися на корейський манер, наприклад, 블랙 (black), 화이트 (white), 블루(blue), 오렌지 (orange), 베이지 (beige), 골드 (gold), 펄 (pearly white). Можуть також вживатися і більш “розширені версії” — з додаванням корейського слова “колір” — 색. До прикладу: 오렌지색 [olenjisaeg], 베이지색 [olenjisaeg] тощо.

Також, деякі назви кольорів, не зважаючи на те, що пішли інших мов, настільки вжилися в корейській лексичній системі, що почали вважатися за свої сласні. Це 다홍 [dahong] (多紅, малиновий), 자주 [jaju] (紫朱, насичений фіолетовий) та 야청 [yacheong] (雅靑, темній синій) китайського походження, а також монгольське 보라 [bola] (фіолетовий) (Бенджамінс, 2019).

Однією з особливостей корейської мови є наявність великої кількості словоформ. Словотвір або дериватологія — утворення нових слів від наявного кореня. Це проміжний процес, який відбувається посередині між лексичним та граматичним рівнями (Кочерган, 2001, с.263). Назви кольорів також зазнають морфемних змін у структурі слів.

Іменникову форму назв кольорів складають суфікси -양/-영, які історично утворилися від слова 아기 [agi] — “дитина”. Такі слова вважаються первинними або ж номінальними. Приклади: 검정, 까망, 하양, 빨강, 거망, 노랑, 누렁, 파랑 [geomjeong, kkamang, hayang, ppalgang, geomyang, nolang, nuleong, palang]. Також можна утворювати назви відтінків на основі предметів, природніх явищ або матеріалів, що мають певне забарвлення. До таких слів ми будемо додавати корейське слово 빛 [bit], що перекладається як “світло”. Наприклад, 금빛 [geumbit] — золотистий (“колір золота”); 풀빛 [pulbit] — зелений (“колір трави”); 하늘빛 [haneulbit] — блакитний (“колір неба”); 핏빛 [pisbit] — малиновий (“колір крові”); 장밋빛 [jangmibit] — рожевий (“колір троянди”); 우윳빛 [uyusbit] — молочно-білий (“колір молока”); 구릿빛 [gulisbit] — мідний (“колір міді”) і так далі. Тобто, ми можемо побачити, що таким чином утворюється безліч нових слів, що описуватимуть дійсність.

Наступною групою є прикметники на позначення кольорів та відтінків. Приблизним перекладом інфінітивної форми буде словосполучення “бути якимось”. Наприклад, 까맣다 — “бути чорним”. Більше варіантів кольорів, що мають прикметникову форму: 검다, 까맣다, 하얗다, 희다, 빨갳다, 파랗다, 푸르다, 노랗다 [geomda, kkamahda, hayahda, huida, ppalgahda, palahda, puleuda, nolahda]. Також, ми можемо виражати ступінь насиченості кольору за допомогою префіксів 셋-, 새-, 싯- та 시-. До прикладу, 셋파랗다 [saespalahda] — “темний синій” або 시꺼맣다 [sikkeomeohda] — “насичений чорний”.

Існує також і варіант утворення іменників з прикметникової форми назв кольорів. Для цього нам треба адномінальна форма прикметника та корінь. У корейській мові назви кольорів є дієсловами стану, а "справжні" означення ми утворюємо за допомогою граматики -은/ㄴ (тобто, прикметниками будуть 검은, 빨간, 까만, 하얀, 노란 [geom-eun, ppalgan, kkaman, hayan, polan] тощо). І потім ми додаємо іменник 색 зі значенням "колір". Тобто у результаті поєднання матимемо такі слова — 검은색, 빨간색, 까만색, 하얀색, 노란색 [geom-eunsaeg, ppalgansaeg, kkamansaeg, hayansaeg, polansaeg] і так далі.

Також у корейській мові існує полярність голосних літер, за якою “어” вважається негативною, а “아” — позитивною. Використовуючи цю особливість, ми маємо право назви відтінків, які матимуть у собі ще й власне ставлення мовця до зовнішнього середовища або просто передаватимуть чистоту чи/ї насиченість кольору. Тож 노란색 [polansaeg] — яскравий жовтий, а 누런색 [nuleonsaeg] — мутний жовтий; 빨간색 [ppalgansaeg] — чистий червоний, а 빨건색 [ppeolgeonsaeg] — темний червоний; 파란색 [palansaeg] — синьо-зелений, а 퍼런색 [peoleonsaeg] — болотяний.

Таким же чином можна передати ще й інтенсивність кольорів, подвоюючи або знімаючи подвоєння при посилених приголосних. І у нас вийде така різниця: 빨간색 [ppalgansaeg] — червоний, а 발간색 [balgansaeg] — червонуватий; 검은색 [geom-eunsaeg] — чорний, 꺾은색 [geom-eunsaeg] — чорнильний.

Наступним варіантом є редуплікація. Повторюючи основи деяких кольорів, можна вказати нерівномірність забарвленості певного предмету чи структури. Іншими словами “п’ятнистий” або “латками пофарбований”. До прикладу можна привести 노릇노릇 [noleutnoleut] — жовтастий, або 불긋불긋 [bulgeutbulgeut] — червонастий.

І наостанок, різновиди відтінків, які відображаються суфіксами, що відповідають за фонетичне розширення, а саме -(으)르게하- і -(으)스름하-. Вони є аналогами англійського -ish. В українській мові немає абсолютно точного перекладу, тому ми

використовуватимемо слово “злегка” або подібні суфікси. Можна також розділяти слова на “позитивні” (발그스름하다, 노르스름하다, 파르스름하다, 푸르스름하다, 하얗스름하다, 가무스름하다 [balgeuseuleumhada, noleuseuleumhada, paleuseuleumhada, puleuseuleumhada, hayaseuleumhada, gamuseuleumhada]) та “негативні” (불그스름하다, 누르스름하다, 퍼르스름하다, 허여스름하다, 거무스름하다 [bulgeuseuleumhada, nuleuseuleumhada, peoleuseuleumhada, heoyeoseuleumhada, geomuseuleumhada]). Утворені таким суфіксальним способом морфеми передадуть значення, що колір має десь 50% забарвленості (або ж 50% прозорості відповідно). Наприклад, ми часто можемо почути у корейців вираз 볼이 발그스름하다 [bol-i balgeuseuleumhada], тобто “щічки рожеві” (Лі Сон Ха, 2001).

Тож ми побачили, наскільки різноманітними бувають кольороформи у корейському побутовому мовленні.

1.4. Висновок до розділу 1

Отже, впродовж першого розділу ми визначали загальне розуміння поняття кольору у Кореї та загалом у світі. Першою справою було визначено важливість розрізнення кольорів у людській культурі. Ми прийшли до висновку, що це не лише фізичне поняття, але й соціальне, психологічне, абстрактне та лінгвістичне одночасно. Також ми зрозуміли, що, хоч у нас і є загальні терміни для назв різних відтінків, сприйняття кольору є абсолютно суб’єктивним та відрізняється не лише поміж кожною особою окремо, а й має певні відмінності на рівні різних культур та осередків проживання людини.

За бачення кольорів відповідають когнітивні системи, тож представники відмінних народностей по-інакшому реагують та одні й ті ж самі хвилі, які відображає предмет чи явище дійсності. Це причина, чому в деяких мовах кольороназви різняться, а деякі відтінки взагалі відсутні, через що мозок людини не сприймає їх в принципі.

Далі ми вивели поняття хроматичності кольору, зрозумівши, що всі вони поділяються на два види — хроматичні та ахроматичні. Потім знайшли найдовіші дослідження щодо колірних спектрів, які позначають основні кольори в залежності від довжин хвиль, що відбиває предмет, та які зчитує сітківка людського ока. Саме

за цими результатами ми будемо проводити подальший аналіз у другому частині роботи.

Щодо лінгвістичного аспекту назв кольорів, то було виявлено, що немає одного закріпленого лексичного варіанту, що вживається у галузі кольористики, тим не менш, багато дослідників мають свої варіанти, які були наведені у пункті 1.

Після цього ми більш детально занурилися у вивчення корейської традиційної колірної схеми, що носить назву 오방색 (обансек). Було цікавим спостерігати, як конфуціанські та даоські вчення впливали на культуру Кореї. Ми визначили, що корейці не лише розділяють кольороформи та групи, а ще й поділяють їх за полярністю (на гармонійні та дисгармонійні), а “центральні” кольори відповідають за багато понять, наприклад, сторони світу, типи енергії, пори року, суспільне та історичне значення і сенс, який закладено.

Якщо ж взяти до уваги ті кольороназви, які корейці вживають у своєму повсякденному житті, то ми маємо величезну різноманітність вибору. По-перше, як і весь словниковий склад корейської мови, відтінкові назви мають різні джерела походження. В основному це китайське, корейське та англо-американське коріння. Хоча ми іноді зустрічаємо й лексеми, запозичені з інших мов, наприклад, з монгольської.

Також, було досліджено історію утворення власне корейських назв кольорів. Майже усі з них, як виявилось, почали зароджуватися у межах 15-18 століть, тобто, у період Середньовіччя.

Кожен колір у корейській мові має безліч форм використання. Такі форми утворюються за префіксальним, суфіксальним та афіксальним способами або під час поєднання слів-коренів. Корейці також мають іменникові та прикметникові варіанти кольороназв. Іноді, вони можуть бути змішаними, наприклад, такі структури, як “прикметникова форма + 색” або “іменник + 빛”.

Окрім назв власне кольорів та відтінків, ми можемо утворювати ще й слова, які описуватимуть насиченість, інтенсивність, прозорість або рівномірність забарвлення. Тож, таким чином, вийде настільки багато лексем на позначення

кольорів корейської мови, що їх не можна буде вписати в одну роботу, не випустивши жоден із них.

Утім, розібравши деталі кольористики у корейській мовній традиції, ми можемо точно заповнити, що цей напрямок має довгу історію та зазнав багатьох змін у процесі виникнення і розвитку мовлення на Корейському півострові.

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ СЛІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ КОЛЬОРІВ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

У практичному розділі цієї роботи буде згруповано назви кольорів та їхні словоформи відповідно до подібних рис (граматичні форми, походження, колірні схеми та спектри). Також ми дослідимо частоту вживання тих чи інших кольороформ.

2.1. Класифікація кольорів та відтінків у корейській мові на основі походження та колірної схеми

Виходячи з попереднього розділу, ми змогли зрозуміти, що у корейській мові є безліч слів та словоформ на позначення кольорів та відтінків. Надалі нашою метою буде вивести основні класифікації для зручності використання та розрізнення їх між собою.

Розпочнемо з корейської традиційної колірної схеми обансек (오방색). Ми маємо п'ять основних кольорів, п'ять гармонійних та п'ять дисгармонійних відповідно. “Додаткові” відтінки утворюються з поєднання “центрального”. Детально ми можемо це побачити у таблиці 1.

Як ми уже дослідили у першому розділі, з точки зору загального кольорознавства, де відтінки діляться за кольорами, відповідно до колірної схеми, основними будуть вважатися дев'ять — сім хроматичних (червоний, помаранчевий, жовтий, зелений, блакитний, синій, фіолетовий) та два ахроматичні (чорний, білий). Також ми побачили основні джерела походження назв кольорів у корейській мові, тому можемо отримати з цього загальну табличку кольороформ. Отримані результати продемонстровано у таблиці 2.

Також можна виділити в окрему таблицю варіанти назв кольорів, відповідно до їх морфологічних форм. Звісно, що ми не зможемо вписати всі існуючі варіанти всіх кольороформ в одну таблицю через їх надмірну кількість, але можна вивести певні правила використання з уточненням у вигляді прикладів. Для більше детальної інформації дивитися наблицю 3.

2.2. Частотність вживання назв кольорів за особливостями їх походження

Далі нашим завданням є дослідити, як часто вживаються назви тих чи інших кольорів у побутовій корейській мові. Робити ми це будемо на прикладі творчості сучасних музичних виконавців. Для того, щоб утворити більш-менш рівномірну вибірку, було прийнято рішення розглядати найбільш популярних артистів останніх років.

У ході дослідження було опрацьовано тексти пісень альбомів-переможців найбільш відомої у Кореї музичної церемонії МАМА (Mnet Asian Music Awards) з 2014 по 2023 рік, а також дискографії деяких виконавців, кого було номіновано на отримання премії “Виконавець року” у 2021-2023 роках.

Спершу розберемо рядки з лірики пісень, де вживалися кольори, перекладемо їх та визначимо словоформу кольороназви.

1. EXO-K — Run (2014):

하늘은 파랗고 [haneul-eun palahgo] — небо синє (тут і далі — Naver Dictionary)

2. EXO-K — Hurt (2015):

새하얀 달빛의 멜로디 [saehayan dalbich-ui mellodi]— сніжно-біла мелодія місячного сяйва

검푸른 새벽 몽환적인 목소리 [geompuleun saebyeog monghwanjeog-in mogsoli] — дивовижний голос чорно-синього світанку

3. EXO-K — What If.. (2015):

도화지에 하얀 글씨로 가득했던 말 [dohwajie hayan geulssilo gadeughaessdeon mal] — полотно наповнено безліччю слів, прописаних білими літерами

4. EXO — Playboy (2015):

까맣게 덮여진 내 맘은 [kkamahge deop-yeojin nae mam-eun] — моя душа, що накривається чорним

하얗게 타버린 네 맘은 [hayahge tabeolin ne mam-eun] — твоя душа, що згорає білим
 까맣게 잊혀진 내 말은 [kkamahge ijhyeojin nae mal-eun] — мої слова, що по-чорному
 прикриті

하얗게 사라진 네 말은 [hayahge salajin ne mal-eun] — твої слова, що по-білому
 зникають

5. EXO — Lucky One (2016):

저 은빛 나침반은 너를 향할 테니 [jeo eunbich nachimban-eun neoleul hyanghal teni] —
 той срібний компас вкаже на тебе

6. EXO — Cloud 9 (2016):

어둠을 두른 검은 머꾸름 [eodum-eul duleun geom-eun meokkuleum] — чорна грозова
 хмара, що окутала все тьмою

7. EXO — 백색소음 [baegsaegso-eum] (White Noise) (2016):

새하얀 안개 속에서 난 길을 잃은 [saehayan angae sog-eseo nan gil-eul ilh-eun]
 somebody — у сніжно-білому тумані я хтось, хто втратив шлях

8. EXO — They Never Know (2016):

저 달의 푸른 뒤편을 본 적이 없는걸 [jeo dal-ui puleun dwiryeon-eul bon jeog-i
 eobsneungeol] — вони не бачили зворотнього боку того синього місяця

9. EXO — Forever (2017):

시퍼런 색의 날 것 [sipeoleon saeg-ui nal geos] — моя темно-синя річ

10. EXO — 기억을 걷는 밤 [gieog-eul geodneun bam] (Walk On Memories) (2017):

눈부신 금빛 햇살이 가득 쏟아져 [nunbusin geumbich haes-sal-i gadeug ssod-ajyeo] —
 все заливається осліплючим золотистим сонячним сяйвом

11. BTS — Make It Right (2018):

내 손, 트로피와 금빛 마이크 [nae son teulopiwa geumbich maikeu] — у моїх руках трофеї та золоті мікрофони

12. BTS — 전하지 못한 진심 [jeonhaji moshan jinsim] (The Truth Untold) (2018):

푸른 꽃을 꺾는 손 [puleun kkoch-eul kkeokkneun son] — руки, що ламають сині квіти

13. BTS — Moon (2019):

내 바다는 온통 까만 걸 [nae badaneun ontong kkaman geol] — моє небо сповнене чорним

꽃들이 피고 하늘이 새파란 별 [kkochdeul-i pigo haneul-i saepalan byeol] — квіти цвітуть і небо в темно-синіх зірках

두 눈을 감아도 넌 과랴게 내게 밀려와 [du nun-eul gam-ado neon palahge naege millyeowa] — навіть якщо я закрию очі, ти — ніби синя хвиля, що напливає

까만 밤에도 내 곁에 지켜주는 너 [kkaman bam-edo nae gyeot-e jikyeojuneun neo] — ти залишаєшся зі мною навіть в чорні ночі

14. BTS — Inner Child (2019):

너무 차갑던 잿빛 거리의 소리 [neomu chagabdeon jaesbich geoliui soli] — попелясто-сірий колір надто холодних вулиць

15. BTS — ON (2019):

저 까만 바람과 함께 날아 [jeo kkaman balamgwa hamkke nal-a] — я лечу з чорним вітром

16. BTS — 잠시 [jamsi] (Telepathy) (2020):

자 떠나자 푸른 바다로 [ja tteonaja puleun badalo] — давай покинем все і відправимось до синього моря

우리가 함께 뛰어놀던 자 푸른 바다로 [uliga hamkke ttwieonoldeon ja puleun badalo]
— до синього моря, де ми веселилися разом

푸른 바다 한가운데 작은 섬 [puleun bada hangaunde jag-eun seom] — маленький
острів посеред синього моря

17. BTS — Blue & Grey (2020):

나 어려서부터 머릿속엔 파란색 물음표 [na eolyeoseobuteo meolis-sog-en palansaeg
mul-eumpyu] — з самого дитинства у моїй голові засів синій знак питання

여전히도 파란색 물음표는 [yeojeonhido palansaeg mul-eumpyoneun] — і досі синій
знак питання

여전히 모르겠어 서술 퍼런 블루 [yeojeonhi moleugess-eo seosul peoleon beullu] — все
ще не знаю, все похмуро-синє

다가오는 회색 코뿔소 [dagaoneun hoesaeg koppulso] — наближається сірий носоріг
넓은 회색 지대가 편해 [neolb-eun hoesaeg jidaega pyeonhae] — широка сірість стала
звичною

18. BTS — Spring Day (2021):

연기처럼 하얀 연기처럼 [yeongicheoleom hayan yeongicheoleom] — неначе дим,
неначе білий дим

19. BTS — I Need U (2021):

하늘은 또 파랗게 [haneul-eun tto palahge] — небо знову синє

하늘이 파래서 햇살이 빛나서 [haneul-i palaeseo haes-sal-i bichnaseo] — небо синє і
сяє сонце

20. Seventeen — F*ck My Life (2022):

내 맘은 아주 검은색 [nae mam-eun aju geom-eunsaeg] — у мене дуже чорне серце

Далі займемося розбором сольних пісень деяких корейських музичних виконавців.

1. IU — Shh..:

빨강계 숨 타오를 [ppalgahge sum taoleul] — густе чорне волосся, заплетене в косу

끓고 까맣게, 땀은 양갈래 [gulg-go kkamahge ttah-eun yang-gallae] — палаюче червоним дихання

2. IU — Modern Times:

유쾌한 걸음 새까만 콧수염 [yukwaehan geol-eum saekkaman kos-suyeom] — веселий крок і темно-чорні вуса

3. IU — Last Fantasy:

하얀 하늘과 파란 구름조각들 [hayan haneulgwa palan guleumjogagdeul] — біле небо і блакитні клапти хмар

4. IU — A Dreamer:

밑에 까만 그림자 하나가 [mit-e kkaman geulimja hanaga] — під чорною тінню

하얀 날개를 꼭 갖고 싶어 [hayan nalgaeleul kkog gajgo sip-eo] — я хочу мати білі крила

5. IU — Every Sweet Day:

새하얀 이불에 살며시 숨어서 편지를 쓰고 [saehayan ibul-e salmyeosi sum-eoseo pyeonjileul sseugo] — під сніжно-білою ковдрою тихо ховаюсь і пишу листа

하늘에 흰 구름 모양의 [haneul-e huin guleum moyang-ui] — ніби білі хмари у небі

6. IU — 23

붉은 초를 켜둬요 [bulg-eun choleul kyeodwoyo] — залишаю червону свічку горіти

7. IU — Good Day 좋은 날 [joh-eun nal]

어쩔 이렇게 하늘은 더 파란 건지 [eojjeom ileohge haneul-eun deo palan geonji] —
чому ж небо все синіше?

8. TaeYang — 눈, 코, 입 [nun, ko, ib] (Eyes, Nose, Lips):

빨간 예쁜 입술 [ppalgan yeppun ibsul] — червоні прекрасні губи

나만을 바라보던 너의 까만 눈 [naman-eul balabodeon neoui kkaman nun] — твої чорні
очі, що дивилися лише на мене

9. TaeYang — 텅빈도로 [teongbindolo]:

빨간 불에 뭍춰 [ppalgan bul-e mumchwo] — зупиняюсь на червоне світло

10. TaeYang — 오늘밤 [oneulbam]:

까만 저 하늘에 달 보다 더 차가운 널 갖고 싶어 [kkaman jeo haneul-e dal boda deo
chagaun neol gajgo sip-eo] — я хочу бути з тобою, хто холодніша за місяць у чорному
небі

11. TaeYang — White Night:

불빛이 하얗게 타오르면 너에게 난 입 맞추지 [bulbich-i hayahge taoleumyeon neoege
nan ib majchujji] — коли світло загориться білим, я тебе поцілую

12. Jungkook — Still With You:

아름다운 보랏빛을 그리볼래요 [aleumdaun bolasbich-eul geulibollaeyo] — намалюю
прекрасний фіолетовий колір

13. Jungkook — Euphoria:

꿈은 사막의 푸른 신기루 [kkum-eun samag-ui puleun singilu] — мрія — синій міраж в
пустелі

14. J-Hope — Blue Side:

너로 인해 물들어 새파란 눈물이 맞혀 [neolo inhae muldeul-eo saepalan nunmul-i majhyeo] — через тебе виступають сльози, пофарбовані в темно-синій

파란 달빛 아래 나 홀로 [palan dalbich alae na heullo] — я один під синім місяцем

파란 길만 걷고 싶단 걸 [palan gilman geodgo sipdan geol] — я хочу йти лише синіми шляхами

지금 난 그저 파랗게 타서 죽고 싶다 [jigeum nan geujeo palahge taseo juggo sipda] — а зараз я просто хочу загорітися синім та померти

내 파란 꿈속에 널 담을래 [nae palan kkumsog-e neol dam-eullae] — оце б залишити тебе в моїх синіх снах

15. V — Snow Flower:

회색 캔버스 위에 [hoesaeg kaenbeoseu wie] fallin' — падає на сіре полотно

온 세상이 하얀 꽃들로 [on sesang-i hayan kkochdeullo] — увесь світ у білих квітах

아름답게 세상이 하얗게 물들 때 [aleumdabge sesang-i hayahge muldeul ttae] — коли світ розмальовується в прекрасний білий

올해는 여기저기 하얀 천사들이 많잖아 [olhaeneun yeogijeogi hayan cheonsadeul-i manhchanh-a] — цього року повсюди багато білих янголів

평생 너와 하얀 눈을 같이 맞을게 [pyeongsaeng neowa hayan nun-eul gat-i maj-eulge] — я проведу все життя з тобою та білим снігом

16. V — Stigma:

붉은 피가 흘러내려 [bulg-eun piga heulleonaelyeo] — стікаючи червоною кров'ю

17. V — Scenery:

흑백속에 남길게요 [heugbaegsog-e namgilgeyo] — залишу в чорно-білому кольорі

18. Jimin — Christmas Love:

벌써 내 마음은 이 하얀 거리 위로 [beolsseo nae ma-eum-eun i hayan geoli wilo] — моє серце вже на цій білій вулиці

흰 눈처럼 [huin nuncheoleom] — ніби білий сніг

19. Hwasa — Grey Christmas:

새하얀 [saehayan] fake — сніжно-біла фальш

새하얀 눈을 내려줘 [saehayan nun-eul naelyeojwo] — дай мені яскраво-білого снігу

20. Hwasa — Maria:

하늘은 하늘색 사는 게 다 뻔해 [haneul-eun haneulsaeg saneun ge da ppeonhae] — це зрозуміла істина, що небо блакитне

21. Hwasa — LMM:

까맣게 마음만 물들어 [kkamahge ma-eumman muldeul-eo] — лише серце замальовано чорним

22. Lisa — LALISA:

어두워질 때 분홍빛이나 [eoduwojil ttae bunhongbich-ina] — коли стає темно, я сяю рожевим

새하얀 조명이 날 깨우면 [saehayan jomyeong-i nal kkaeumyeon] — коли сніжно-біле освітлення пробуджує мене

머리를 하얗게 비운채 [meolileul hayahge biunchae] — білим очищаю голову

새까만 핑크빛 왕관 [saekkaman pingkeubich wang-gwan] belongs to me — мені належить вугільно-рожева корона

Тож, ми маємо 38 слів, що відповідають за назви кольорів, з 20-и групових композицій та 40 слів з 22-х пісень сольних виконавців. З них 19 є унікальними.

У результаті ми маємо таку частоту використання тих чи інших кольорів (у різних словоформах):

파란색 — 8 разів; 푸른색 — 7; 검은색 — 3; 까만색 — 11; 하얀색 — 18; 흰색 — 2; 빨간색 — 3; 붉은 — 2; 회색 — 3; 백색 — 1; 분홍색 — 1; 핑크색 — 1; 보라색 — 1; 하늘색 — 1; 블루 — 1; 잿색 — 1.

Окрім цього ми маємо два відтінки: 은빛 і 금빛 (використано двічі). Також один було вжито назву кольору, утвореного шляхом поєднання двох коренів — 흑백 (чорно-білий).

З усіх назв кольорів 12 мають корейське походження, а саме: 파란색, 푸른색, 검은색, 까만색, 하얀색, 흰색, 빨간색, 붉은, 회색, 잿색, 보라색, 하늘색. Лише 2 мають китайське коріння — 백색 і 분홍색, англійське — також 2 — 핑크색 і 블루.

Тож ми отримуємо результати, які подані у наступній таблиці.

Таблиця 4

Частота використання назв кольорів за походженням

Походження	Загальна кількість вжитих слів	Кількість індивідуальних одиниць	Вжиті назви кольорів
Корейське	59	12	파란색, 푸른색, 검은색, 까만색, 하얀색, 흰색, 빨간색, 붉은, 회색, 잿색, 보라색, 하늘색
Китайське	2	2	백색, 분홍색
Англійське	2	2	핑크색, 블루

Таким чином ми можемо прийти до висновку, що “корінні” слова, тобто, назви кольорів власне корейського походження, є найчастіше використовуваними у повсякденному мовленні корейців. Скоріше за все, причиною є наявність великої варіативності серед форм, які ми можемо примінити до таких кольороназв, утворюючи тим самим повноцінні граматичні конструкції.

2.3. Частотність вживання словоформ на позначення кольорів

Щодо словоформ, які були вжиті у рядках пісень, описаних раніше, то їх було всього сім — прикметникова інфінітивна, прикметникова, іменникова, іменникова відтінкова, для передачі насиченості відтінків, для передачі негативності відтінків та складення основ (назви відповідно до таблиці 3).

1. Прикметникова інфінітивна форма зустрічалася в різних текстах у поєднанні з граматиками, які допомагають поєднувати частини речення між собою. Їх було всього 14. Найчастіше застосовувалася з граматичною формою -게, наприклад, 하얗게 (5), 파랗게 (2), 빨강게, 까맣게 (4); рідше у граматиці причинно-наслідкового зв'язку (과래서) та поєднання (과랑고).

2. Прикметникова форма (з афіксами 은/ㄴ) використовується корейцями найчастіше. Нам вдалося знайти слів. Унікальними були такі: 하얀 (8), 새하얀 (5), 푸른 (6), 빨간 (2), 까만 (6), 검푸른, 새까만, 검은, 파란 (5), 새파란 (2), 흰 (2), 붉은 (2).

3. Основна іменникова словоформа (що твориться за допомогою назви кольору і слова 색/빛) застосовувалася п'ять разів. 백색 — білий, 파란색 — синій (2), 검은색 — чорний, 회색 — сірий (3), 보랏색 — фіолетовий, 핑크빛 і 분홍빛 — рожевий.

4. Іменникова відтінкова форма (утворюються з іменника-назва до якого кріпиться слово 빛/색) зустрілася п'ять разів у вигляді таких слів як 잿빛 — пильно-сірий (дослівно “колір пилу”), 하늘색 — блакитний (“колір неба”), 금빛 — золотистий (“колір золота”)(2) та 음빛 — срібний (“колір срібла”).

5. Форма передачі насиченості відтінків (за допомогою префіксів 셋-, 새-, 첫- та 시-) була вжита дев'ять разів. Це слова 새하얀 — сніжно-білий (5), 새까만 — вугільно-чорний, 새파란 — насичений синій / індиго (2), 시퍼런 — мутний темно-синій.

6. Форма для передачі негативності відтінків (шляхом зміни полярності голосних літер) була застосована всього двічі — 퍼런 (мутний синій) та 시퍼런 (мутний темно-синій).

7. Застосування складення основ для опису предметів, які мають два кольори одночасно була використана теж два рази. Це були такі варіанти, як 흑백 (чорно-білий) і 검푸른 (чорно-синій).

Виведемо отримані результати в одну таблицю.

Таблиця 5

Частотність вживання словоформ на позначення назв кольорів та відтінків

Назва словоформи	Частота використання	Використані варіанти
Прикметникова інфінітивна	14	하얗게, 파랗게, 빨강게, 까맣게, 파래서, 파랑고
Прикметникова	41	하얀, 새하얀, 푸른, 빨간, 까만, 검푸른, 새까만, 검은, 파란, 새파란, 흰, 붉은
Іменникова	10	백색, 파란색, 검은색, 회색, 보랏색, 핑크빛, 분홍빛
Іменникова відтінкова	4	젓빛, 금빛, 음빛, 하늘색
Передача насиченості відтінків	9	새하얀, 새까만, 새파란, 시퍼런

Передача негативності відтінків	2	퍼런, 시퍼런
Складення основ	2	흑백, 검푸른

У висновку ми прийшли до розуміння, що саме прикметникова форма кольороназв є найчастіше вживаною у побутовому спілкуванні. Причиною цьому виступає можливість опису предметів та навколишньої дійсності, а також легкість поєднання з іншими членами речення.

2.4. Висновок до розділу 2

Отже, у другому розділі ми займалися класифікацією кольорів та розрахунком частотності їх використання. Спочатку ми вивели основну таблицю щодо корейської традиційної колірної схеми "обансек", виходячи з тих результатів, що ми отримали у першому розділі.

Далі перед нами повстало завдання розділити основні кольороназви у корейській мові згідно з їхнім походженням. Завдяки проведеному сортуванню назв, ми змогли наглядно продемонструвати, що у корейському повсякденному мовленні властиве змішування лексики різного походження. Також, ми звернули увагу, що деякі відтінки спектру мали набагато більше варіантів, ніж інші, як от чорний, білий, червоний та синій, що знову ж таки відповідає суто культурним особливостям та історичному розвитку азійських цінностей та основі різних релігій та вчень, що брали осередок у цьому регіоні.

Наступним нашим кроком було зведення словоформ, що вживаються з назвами кольорів, в одну таблицю на основі знань, отриманих у процесі розбору наукових джерел у першому розділі для зручності орієнтування. Як результат — 10 основних морфологічних форм, які не лише просто застосовуються у мовленні для логічного поєднання членів речення між собою, а й передають різні характеристики кольорів та відтінків, наприклад, насиченість, рівність забарвлення, інтенсивність чи прозорість.

Найбільшу частину нашого дослідження зайняло опрацювання лірики пісень сучасних музичних виконавців для пошуку назв кольорів та їхнього подальшого

опрацювання. Ми змогли знайти загалом 78 слів, що позначають кольори, з 42-х пісень, що є достатньо показовим результатом.

Майже всі назви кольорів, як виявилось, були вжиті саме у власно корейському варіанті (59 слів), до чого призводить велика кількість словоформ, які ми можемо утворити з інфінітивної прикметникової форми. Адже у третьому пункті ми побачили, якого розмаїття можуть набувати морфологічні варіації лексем на позначення відтінків та вчислили, як часто ті чи інші застосовуються.

ВИСНОВКИ

1. Колір — реакція ока людини, на світло, відбите від поверхні певного об'єкту. Кольори сприймаються кожною особою суб'єктивно, в залежності як від того, у якому культурному та мовному середовищі вона виросла чи проживала більшу частину свого життя, так і від особливостей психіки. Ми здатні бачити дуже велику кількість кольорів, проте схильні комбінувати “подібне по подібного”, таким чином усе поділяється на основу та відтінки.
2. Представники деяких народів можуть не бачити певних кольорів через те, що їх назви відсутні в мові. Це те, як лінгвістичний аспект впливає на життя людини. Тим не менш, активність електричності імпульсів мозку значно прискорюється, коли перед особою стоїть завдання розрізнити між собою зображення з кольорами одного спектру, але різних відтінків, якщо вона володіє багатою лексикою, якою зможе їх описати.
3. Б. Берлін та П. Кей у 2015 році вивели ідею “основного кольору” та “допоміжних” до нього. Вона відповідає науковому спектру, за яким ми маємо сім загальних кольорів — жовтий, оранжевий, червоний, зелений, фіолетовий, блакитний та синій, які відрізняються між собою довжиною хвилі відбитого світла. Всі з перелічених є хроматами. В той же час існують ахроматичні, тобто незабарвлені кольори, основні з яких чорний та білий.
4. У корейській культурі є своя колірна схема, яка заснована на релігійних засадах поняття “їнь та ян”, а також відповідає за багато інших моментів, таких як пори року, напрямки енергії, вплив на людину тощо. Цей спектр називається “обансек” та складається з п'яти “центрального” кольорів, а також п'яти гармонійних та п'яти дисгармонійних відтінків. До основних входять чорний, білий, синій, червоний та жовтий.
5. Лексичний склад корейської мови містить як слова власне корейського походження, так і запозичені з інших мов (найчастіше з китайської (близько 65%) та англійської). Цей факт не оминає і назв кольорів, різноманіття яких дуже велике. Кольори корейського походження мають велику кількість словоформ, які

утворюються шляхом дериватології. Стандартну іменникову форму назв кольорів складають суфікси -양/-영, також є прикметникова інфінітивна, прикметникова з афіксами 은/ㄴ, іменникова на позначення відтінків тощо. Також ми можемо уточнювати насиченість, прозорість, інтенсивність, рівномірність кольору і тому подібне, використовуючи при цьому різні способи словотвору, що описані у пункті 3 розділу 1, як-от с уфікси -(으)르게하- і -(으)스름하-; посилення або зняття посилення з приголосних; заміна полярності голосних; додаванням слова 빛/색 тощо. Цікавим також є наявність редуплікації у назвах кольорів, адже така форма наявна мало у яких мовах світу.

6. Шляхом аналізу музичних композицій сучасних корейських виконавців, ми прийшли до висновку, що корейці не затримуються на використанні одного варіанту звучання назви кольору та міксують стилі навіть у межах одного твору. Більшість використаних кольорів відносилися до спектру, що традиційно був наявний на території Кореї, тобто, це відтінки базових кольорів, таких як чорний, червоний, білий та синій.

7. Ні серед групових пісень, ні серед пісень соло-виконавців не було помічено надавання переваги варіанту кольору одного певного походження. Є підвищена частота використання однієї одиниці спектру у межах певної композиції, що скоріше має значення передачі правильного акценту, настрою автора та смислового навантаження, яке має передатися. Тобто, частіше використовувалися ті варіанти, які більше підходили по римі або довжині рядка. Втім, якщо брати загальну тенденцію серед усіх музичних творів, кольороназви власне корейського походження з великим відривом займають лідуючу позицію.

8. Як щодо морфологічних форм, які застосовувалися виконавцями у рядках, де було помічено необхідних для дослідження матеріал, дуже часто з'являвся саме прикметниковий варіант назви кольору. Зумовлено це, імовірно, простотою поєднання цього варіанту з іншими членами речення та легкістю введення його у контекст. Також часто ми можемо помітити різні граматичні варіанти використання інфінітивної форми дієслова стану на позначення кольорів та відтінків. Найчастіше

— з частинкою -계, хоча не можна обійти стороною й вживання з поєднувальною часткою -고 та граматичною конструкцією на позначення причинно-наслідкового зв'язку -아/어서.

9. Окрім словоформ, зазначених вище, хотілося б приділити увагу тому, що не дуже то й рідко вживалися іменникові позначення для кольорів та відтінків, що утворилися з допомогою додавання слів 빛 та 색. До того ж, такі лексеми можуть не лише ставитися для опису колірної характеристики, а також використовуються для позначення подібності з певними матеріалами, предметами дійсності або природніми явищами, що вказує на унікальність цього варіанту у порівнянні з усіма іншими, де за основу береться уже наявне у словнику значення зі зміною закінчення чи з додаванням словотворчих частинок.

10. Як загальний висновок, можна винести те, що лексичний склад на позначення кольорів у корейській мові є різноманітним та багатозначним. У ході роботи ми переконалися, що можемо чітко та детально передавати те, що бачимо навколо себе, за допомогою різних форм та лексем. Дана робота розкриває ще й той факт, що при перекладі назв кольорів з корейської на українську, ми маємо також намагатися більше уваги приділяти точності. Не завжди у нас є слова чи граматики, які стовідсотково опишуть подане значення, але ми можемо вживати конструкції, які передають подібні відчуття. Наприклад, корейське 새까만 можна приблизно перекласти як “насичений чорний”, “вугільно-чорний” або “темний чорний” без втрати значення. Але от такий вираз, як 볼이 빨그스름하다 недоцільно передавати дослівно, як “ненасичено червоні щоки” або “напівпрозорі червоні щоки”, так як ми маємо відповідник “рожеві щоки”. Хоч тут і береться інший відтінок, тим не менш, для українського слуху така конструкція буде більш приємною і відчуватиметься природніше, що і є ціллю будь-якого якісного перекладу словосполучень, без різниці, стосуються вони конкретної кольористики чи виразу в принципі.

АНОТАЦІЯ

이 논문은 한국어에서 색의 의미를 밝히고 한국인이 실생활에서 색 이름을 어떻게 사용하는지 알아보는 연구 논문입니다. 언어학에서 색 이름이 갖는 중요성과 한국어, 중국어, 영어 등 각 색 이름의 유래에 대해 자세히 알아본다.

연구 과정에서 한국 전통 색채인 '오방색'의 개념과 특징에 대해서도 정의했다. 또한 전 세계의 색채 체계와 색채 분류에 대해서도 알아봤다. 이 논문에서는 10가지 기본 단어 형태, 즉 색 이름 소리의 문법적 변형을 제시하다.

실용적인 부분에서는 현대 음악가들의 작품을 예로 들어 색채 이름 사용을 살펴본다. 색상 사용의 구체적인 예뿐만 아니라 사용과 이해가 쉽도록 색상을 분류하여 설명하고 있습니다. 이러한 예시를 바탕으로 다양한 단어 형태와 다양한 기원의 색상 이름의 사용 횟수를 계산했다.

이 논문은 한국어를 공부하고 한국어 어휘 사용에 대한 모든 세부 사항에 관심이 있는 분들에게 유용할 것이다.

키워드: 색깔, 오방색, 오리진, 색상 스펙트럼, 단어 형태.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Ганич Д. І., Олійник І. С. (1985). Словник лінгвістичних термінів. Київ: Вища школа. 360 с.
- Голубовська, І. О. (2004). Етноспецифічні константи мовної свідомості. Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
- Кочерган М. П. (2001). Вступ до мовознавства. Київ: ВЦ "Академія".
- Критенко А. П. (1967). Семантична структура назв кольорів в українській мові. Мовознавство, 4, 97-112.
- Кулешова С. Г. (2015). Кольорознавство. Хмельницький : ХНУ.
- Прищенко С. В. (2009). Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: ДАКККіМ.
- Прокопович, Т. А. (2022). Основи кольорознавства (2 вид.). Волинський національний університет ім. Лесі Українки.
- Старко В. Ф. (2013). Категоризація кольору: між універсалізмом та релятивізмом. Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки.
- Іншаков А. Є. (2013). Основні засади дослідження колірної лексики в мовознавстві. Кривий Ріг: Філологічні студії.
- Benjamins J. (2019). Lexicalization patterns in color naming: A cross-linguistic perspective. University of Zagreb.
- George A. C. (1973). Basic Color Terms: Their Universality and Evolution. Linguistic Society of America. 49(1), 245-248.
- John A. Lucy. (1997). The linguistics of "color". Cambridge University Press.
- Lee K. M. (1999). A History of the Korean Language. Cambridge University Press.
- Rhee S. H. (2019). Lexicalization patterns in color naming. Hankuk University of Foreign Studies, 109-128.
- Sohn H. M. (2001). The Korean language (Cambridge Language Surveys). Cambridge University Press.
- 고경난. (2016). 색의 성격화: 한국 화장품 기업의 “핑크” 브랜딩에서 색채어 유희와 기능. 서울대학교 비교문화연구소.
- 권영걸. (2003). 韓.中.日 선호이미지와 조형인자의 실용 DB구축. 서울대학교 조형연구소.

유지아 (2018) 오방색 / 만물의 조화를 이루는 오방색 음양오행사상을 기초로 한 전통색 이야기. 팜뉴스 전통에서 배우다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Eun S. K. (2018). More than just colours. Retrieved from

<https://designblog.rietveldacademie.nl/?p=70428>

Franklin A. (2016). How we perceive colour depends on our culture and language.

Retrieved from <https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/horizon->

[magazine/how-we-perceive-colour-depends-our-culture-and-language-prof-anna-franklin](https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/horizon-magazine/how-we-perceive-colour-depends-our-culture-and-language-prof-anna-franklin)

NAVER Dictionary (네이버 사전). Електронний словник: <https://dict.naver.com/>

ДОДАТКИ

Таблиця 1

Корейська традиційна колірна схема “обансек”

Відділ	Колір	Утворення
오방정색 (основні кольори)	Синій (청)	—
	Червоний (적)	
	Жовтий (황)	
	Білий (백)	
	Чорний (흑)	
상생간색 (гармонійні кольори)	Темно-фіолетовий (정)	Синій (청) + червоний (적)
	Помаранчевий (훈)	Червоний (적) + жовтий (황)
	Молочний (규)	Жовтий (황) + білий (백)
	Попелястий (불)	Білий (백) + чорний (흑)
	Індиго (암)	Чорний (흑) + синій (청)
상극간색 (дисгармонійні кольори)	Зелений (녹)	Синій (청) + жовтий (황)
	Мідно-коричневий (유)	Жовтий (황) + чорний (흑)
	Фіолетовий (자)	Чорний (흑) + червоний (적)
	Рожевий (홍)	Червоний (적) + білий (백)
	Блакитний (벽)	Білий (백) + синій (청)

Таблиця 2

Назви кольорів у корейській мові, відповідно до колірного спектру

Хроматичність кольору	Основний колір зі спектру	Назви кольорів	Походження
Хроматичний	Червоний	붉은	Корейське
		빨간색	Корейське
		적색	Китайське
		홍색	Китайське
		분홍색	Китайське
		핑크	Англійське

		갈색	Китайське
		밤색	Корейське
		브라운	Англійське
	Помаранчевий	주황색	Корейське
		오렌지색	Англійське
		꿀색	Корейське
	Жовтий	노란색	Корейське
		황색	Китайське
	Зелений	녹색	Китайське
		초록색	Китайське
		청록색	Китайське
	Блакитний	하늘색	Корейське
	Синій	파란색	Корейське
		푸른색	Корейське
블루		Англійське	
청색		Китайське	
Фіолетовий	자주색	Китайське	
	보라색	Монгольське / корейське	
Ахроматичний	Чорний	검은색	Корейське
		까만색	Корейське
		검정	Китайське
		회색	Корейське

		갯색	Корейське
	Білий	하얀색	Корейське
		흰색	Корейське
		화이트	Англійське
		백색	Китайське

Таблиця 3

Словоформи назв кольорів у корейській мові

Назва словоформи	Утворення	Приклади	Переклад
Первинна або номінальна	Суфікси -양/-영	까맣	Чорний (ім.)
		빨강	Червоний (ім.)
		노랑	Жовтий (ім.)
Прикметникова інфінітивна	—	까맣다	Бути чорним
		빨강다	Бути червоним
		노랑다	Бути жовтим
Прикметникова	Афікс 은/ㄴ	까만	Чорний
		빨간	Червоний
		노란	Жовтий
Іменникова	Прикметникова форма + 색	까만색	Чорний колір
		빨간색	Червоний колір
		노란색	Жовтий колір
Іменникова (для відтінків)	Іменник-назва + 빛	하늘빛	Блакитний
		금빛	Золотистий
		우트빛	Молочний
Передача насиченості відтінку	Префікси 셋-, 새-, 섯- та 시-	셋과랑다	Темний синій
		시꺼멩다	Насичений чорний
Передача негативності відтінків	Заміна полярності голосних	누런색	Мутний жовтий
		퍼런색	Болотяно-зелений
		뿔건색	Темний червоний
Передача ітенсивності відтінків	Посилення або зняття посилення з приголосних	검은색	Чорнильний
		빨간색	Червонуватий
Передача нерівномірності забарвлення	Редуплікація	노릇노릇	Жовтастий
		불긋불긋	Червонастий

Передача незабарвленості відтінку	Суфікси - (으)르께하- i - (으)스름하-	가무스름하다	Злегка чорний
		발그스름하다	Злегка червоний
		노르스름하다	Злегка жовтий